

**ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ/ΤΗΣ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ****ΜΗΝΥΣΗ - ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ**

Για προσβολή της δημοσίας τάξεως (άρθρο 183 ΠΚ) α) λόγω βαρύτατης προσβολής της υπόστασης και των δογμάτων της Ορθοδόξου Εκκλησίας και β) λόγω προσβολής των χρηστών ηθών, των ανωτέρω αδικημάτων διενεργουμένων μέσω παρουσίασης προς το κοινό πινάκων ζωγραφικής που περιέχουν βαρύτατες ύβρεις προς το πρόσωπο του Ιησού Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου αλλά και τα πρόσωπα των Αγίων Αρχαγγέλων, των Αγίων της Ορθοδόξου Εκκλησίας καθώς και τον Τιμιο Σταυρό/ βάσει του Συντάγματος, του Ποινικού Κώδικα και των υπ' αριθμ. 9/2016, 17/2008 και 6/1990 αποφάσεων Ολομελείας Αρείου Πάγου

1. Κωνσταντίνας Ν. Κακογιάννη, Δικηγόρου Αθηνών, κατοίκου Αθηνών, οδός Πόντου αρ.19
2. Ελένης Α. Καρνιάτη, Δικηγόρου Αθηνών, κατοίκου Αθηνών, οδός Πόντου αρ.19

ΚΑΤΑ

Πάντων όσων έλαβαν μέρος στη δημιουργία/ σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, την υποστήριξη δημιουργίας, τη διαφημιστική προβολή και την παρουσίαση στο κοινό (συμπεριλαμβανομένων των υπευθύνων λειτουργίας του χώρου παρουσίασης της έκθεσης και των επιμελητών της συγκεκριμένης έκθεσης) των πινάκων του Χριστόφορου Κατσαδιώτη, όπως οι πίνακες αυτοί αποτελούν μέρος έκθεσης υπό τον τίτλο 'Η Σαγήνη του Αλλόκοτου', η οποία παρουσιάζεται στην Εθνική Πινακοθήκη το χρονικό διάστημα από 22.1.2025 έως 30.9.2025.

Αξιότιμε/η κ. Εισαγγελεύ,

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Την **Δευτέρα 10/3/2025**, κατά την ανάγνωση των άρθρων της ιστοσελίδας εκκλησιαστικών ειδήσεων 'ΒΗΜΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ', παρατηρήσαμε άρθρο με τίτλο 'Σφοδρή αντίδραση του Μητροπολίτη Κερκύρας για έκθεση έργων που προσβάλλουν την Ορθοδοξία'. Το άρθρο έφερε ημερομηνία δημοσίευσης την

10/3/2025 και αναφερόταν στην ομιλία του Μητροπολίτη Κερκύρας κατά τη διάρκεια της Κυριακάτικης Θείας Λειτουργίας επί τη ευκαιρία της εορτής της Κυριακής της Ορθοδοξίας. Το άρθρο αυτό είχε ως ακολούθως:

«Στην Κέρκυρα, κατά τον εορτασμό της Κυριακής της Ορθοδοξίας στις 9 Μαρτίου 2025, ο Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος προχώρησε σε αυστηρή τοποθέτηση σχετικά με έκθεση στην Εθνική Πινακοθήκη που, όπως ανέφερε, προσβάλλει την Ορθόδοξη πίστη και το ιερατικό σχήμα.

«Είναι αυτή η αντίληψη που επικρατεί στο κράτος μας;»

Μιλώντας ενώπιον του κλήρου και των πιστών, ο Μητροπολίτης εξέφρασε την έντονη ανησυχία του για την παρουσία στην Εθνική Πινακοθήκη έργων που, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, γελοιοποιούν ιερές εικόνες και σύμβολα της πίστεως.

«Περιήλθε εις γνώσιν μου διά του διαδικτύου», ανέφερε χαρακτηριστικά, «ότι τούτο το διάστημα, με την ανοχή του Υπουργείου Πολιτισμού, φιλοξενείται στην Εθνική Πινακοθήκη μία έκθεση αισχρού περιεχομένου, στην οποία υβρίζονται οι ιερές εικόνες του Θεού. Ο Άγιος Γεώργιος, η Σταύρωση του Κυρίου επί του Γολγοθά, ο Άγιος Χριστοφόρος, η Παναγία μας απεικονίζονται με τρόπο βλάσφημο και προσβλητικό. Και όχι μόνο αυτό, αλλά υπάρχει και ένας πίνακας όπου ένας επίσκοπος και ο ιερός κλήρος απεικονίζονται μέσα σε σκουπιδοτενεκέ.

Αυτή είναι η αντίληψη που επικρατεί στο κράτος μας και στο Υπουργείο Πολιτισμού; Αυτή είναι γι' αυτούς η εικόνα του Θεού; Η εικόνα της Εκκλησίας; Είναι αυτός ο σεβασμός προς την πίστη που κράτησε ενωμένο το έθνος μας;»

«Δεν θα δεχτούμε τη γελοιοποίηση της πίστης μας»

Ο Μητροπολίτης απηύθυνε κάλεσμα στους αρμόδιους φορείς να παρέμβουν άμεσα και να σταματήσει η προσβολή της Ορθόδοξης πίστης μέσα από έργα που, όπως είπε, «δεν αποτελούν τέχνη, αλλά προπαγάνδα κατά της Εκκλησίας».

«Ας το λάβουν υπόψη τους όσοι επιθυμούν την κατεδάφιση της εικόνας του Θεού και της εικόνας του ανθρώπου που μας προσέδωσε ο Θεός», τόνισε, καλώντας την Πολιτεία να αναλάβει τις ευθύνες της.

«Δεν θα δεχτούμε τη γελοιοποίηση αυτή. Η Ορθόδοξη θεμελίωσε το έθνος μας. Ο Ιερός Κλήρος έχει προσφέρει ανεκτίμητη συμβολή στους αγώνες του λαού μας. Δεν μπορεί κανείς να ξεχωρίσει τον γνήσιο Έλληνα από τον Ορθόδοξο Χριστιανό».

Κάλεσμα για σεβασμό της Ορθόδοξης Παράδοσης

Κλείνοντας την ομιλία του, ο Μητροπολίτης εξέφρασε τη θλίψη του για τη στάση της Πολιτείας και ζήτησε από τους εκπροσώπους των αρχών να μεταφέρουν το μήνυμα της ιεραρχίας στους κυβερνώντες.

Παράλληλα, κάλεσε τους πιστούς να παραμείνουν σταθεροί στην πίστη τους, υπενθυμίζοντας ότι η Εκκλησία έχει περάσει πολλούς διωγμούς, αλλά «πύλαι Άδου ου κατισχύσουσιν αυτής».

Ο εορτασμός της Κυριακής της Ορθοδοξίας στην Κέρκυρα ολοκληρώθηκε με τη λιτάνευση του ιερού σκηνώματος της Αγίας Θεοδώρας και της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας Δημοσιάνας, παρουσία πλήθους πιστών, τοπικών αρχών και εκπροσώπων της Ιεράς Συνόδου.» [ΠΗΓΗ: ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ 'ΒΗΜΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ', https://www.vimaorthodoxias.gr/mitropoleis/sfodri-antidraasi-toy-mitropolitiki-kerkyras-gia-ekthesi-ergon-poy-prosvalloyn-tin-orthodoxia/#goog_rewarded]

Σε περαιτέρω έρευνα, σχετικά με το θέμα αυτό, στο διαδίκτυο διαπιστώσαμε ότι υφίστανται δημοσιευμένοι οι υπό κρίση, βλάσφημοι, πίνακες. Βάση άρθρου δημοσιευμένου στην ιστοσελίδα ειδήσεων για την εκπαίδευση 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ', ο δημιουργός των βλάσφημων πινάκων που εκτίθενται στην Εθνική Πινακοθήκη ονομάζεται Χριστόφορος Κατσαδιώτης, ενώ η έκθεση στα πλαίσια της οποίας παρουσιάζονται οι πίνακες αυτοί ονομάζεται 'Η ΣΑΓΗΝΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΚΟΤΟΥ'. Παρατίθεται κατωτέρω, δημοσίευση της ιστοσελίδας 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ' (<http://opaidagogos.blogspot.com/>) σχετικά με το ζήτημα:

«ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ: Χυδαίες, «καλλιτεχνικές» ΒΛΑΣΦΗΜΙΕΣ στην «Εθνική Πινακοθήκη».

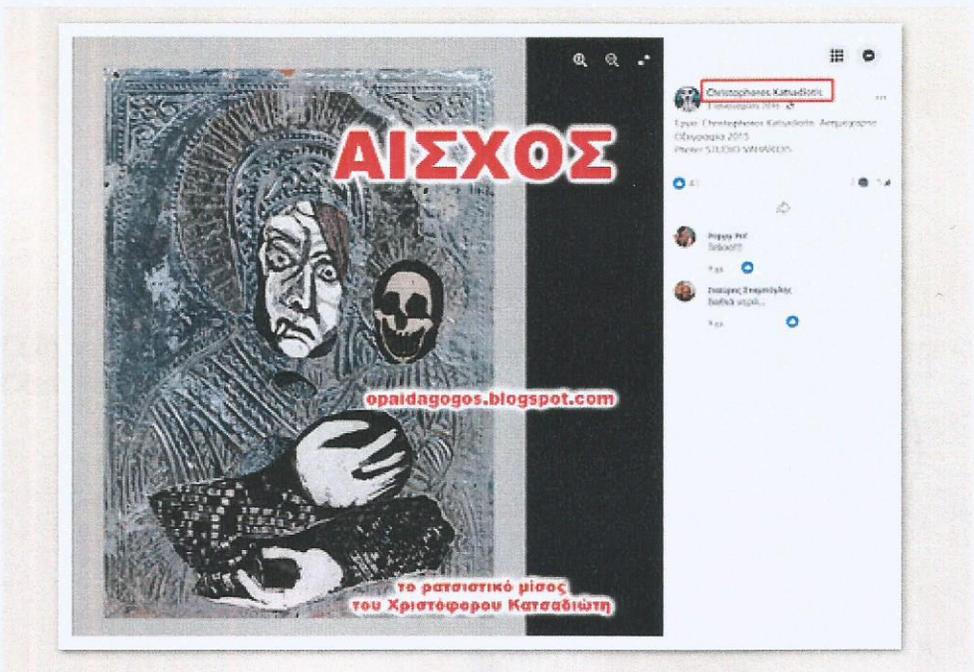
Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου 2025

Στην **Εθνική Πινακοθήκη(!)** ...μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2025, θα προβάλλονται σε δημόσια θέα τα **άθλια βλάσφημα τερατουργήματα** ενός **Χριστόφορου Κατσαδιώτη** και θα **χλευάζονται χυδαία** τα πιο **ιερά πρόσωπα και σύμβολα της Ορθοδοξίας**, η Παναγία, ο Κύριος Ημών Ιησούς Χριστός, ο Άγιος Γεώργιος, ο Άγιος Χριστόφορος, ο Τίμιος Σταυρός, οι Αρχάγγελοι, η Σταύρωση κλπ.

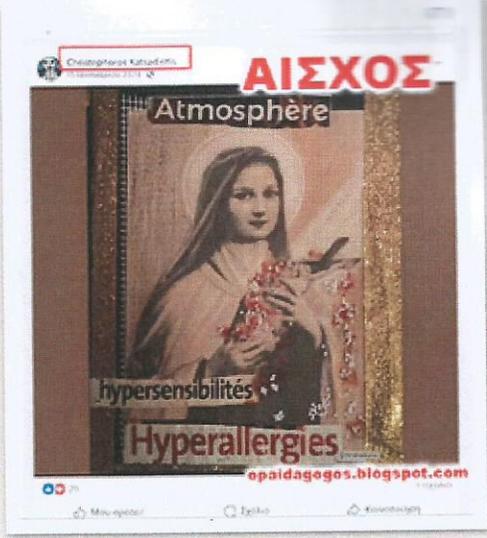

Ακολουθούν πίνακες της συγκεκριμένης έκθεσης (εκ του συγκεκριμένου δημιουργού, ενδεικτικά, όπως έχουν δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ' (<http://opaidagogos.blogspot.com/>), με βάση σχετική δημοσίευση του ίδιου του δημιουργού των πινάκων στην πλατφόρμα Facebook).

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

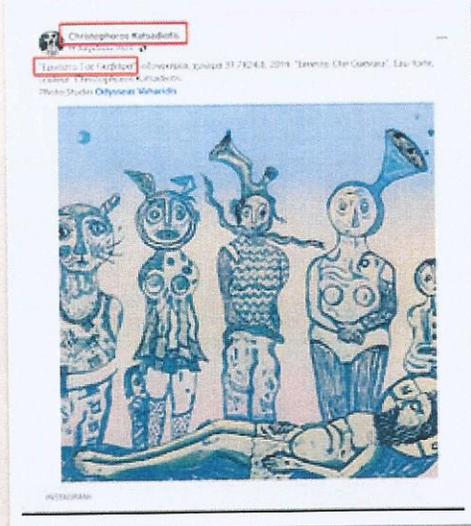

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΣΕ)

(Σχόλιο της ιστοσελίδας 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ': 'Η Παναγία μας κρατώντας τον σταυρωμένο, με ειρωνικά σχόλια')

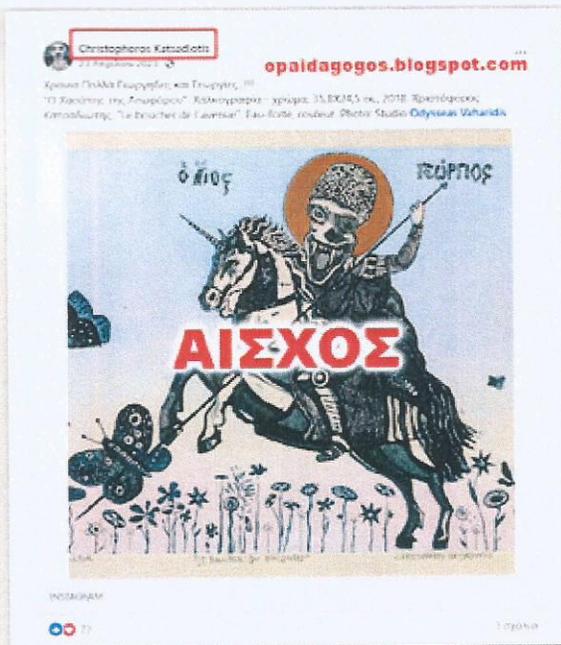
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ

(Σχόλιο της ιστοσελίδας 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ': 'Η «Σταύρωση» αποκαλείται «Ερνέστο Τσε Γκεβέρα»')

ΜΟΝΟΚΡΑΤΙΑ

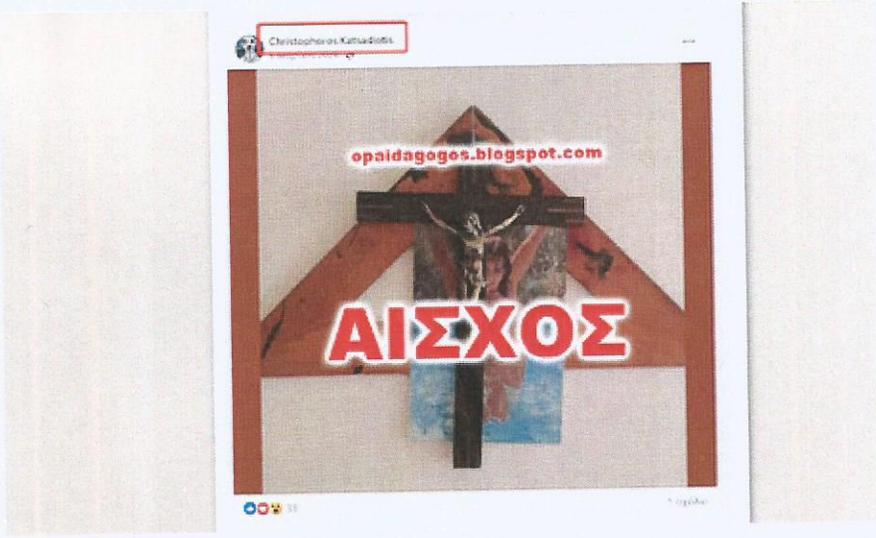
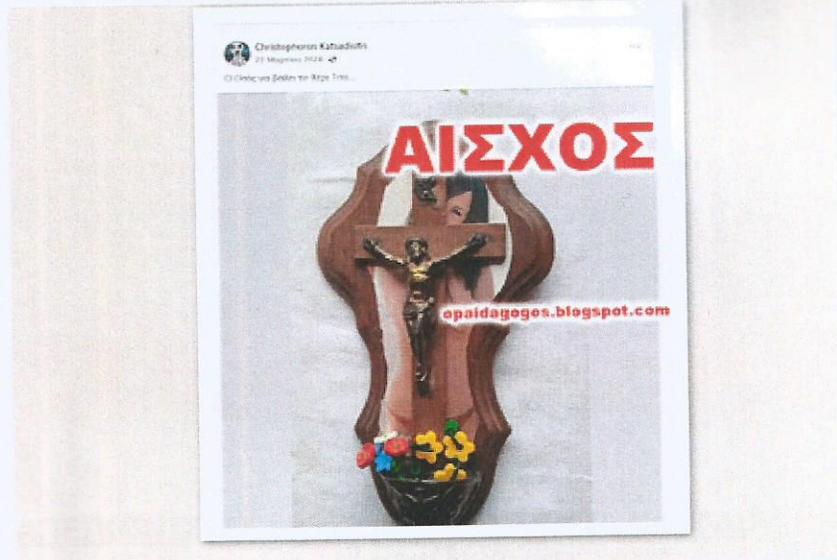
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ιστοσελίδα 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ': «Ακολουθούν ένα σωρό «καλλιτεχνικές» εμπνεύσεις με τον **Τίμιο Σταυρό σε χυδαίο φόντο**»

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

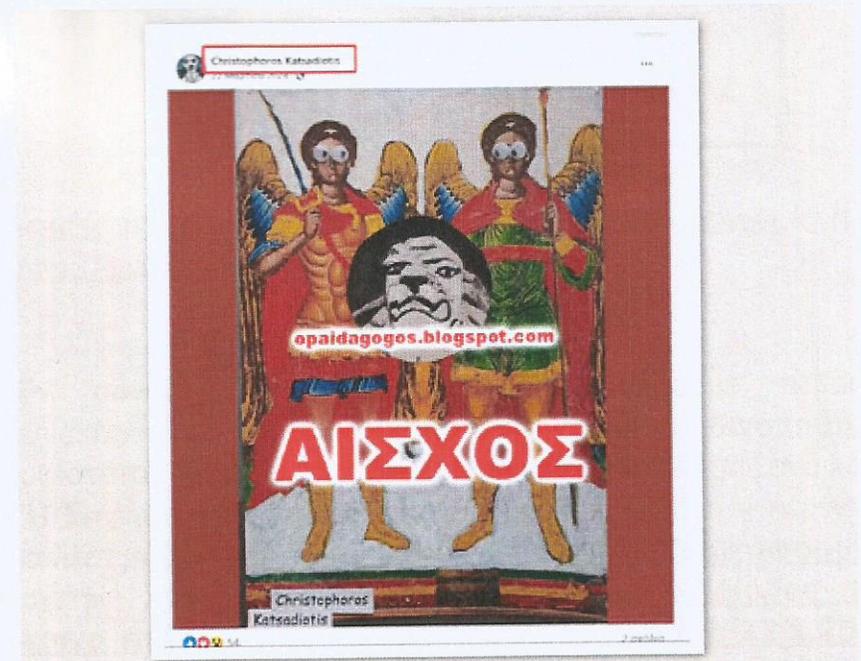

ΚΡΑΤΙΑ
ΑΘΗΝΑ
2014

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΑΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΓΑΒΡΙΗΛ

Ιστοσελίδα 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ': «Στην παρακάτω φωτογραφία, ρίχνουν τους ορθόδοξους ιερείς στο γκρεμό.»

[ΠΗΓΗ: ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, 'Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ',
<http://opaidagogos.blogspot.com/>]

Εν συνεχεία, προκειμένου να ερευνήσουμε περαιτέρω το ζήτημα, επισκεφθήκαμε την **ιστοσελίδα της Εθνικής Πινακοθήκης**, όπου πράγματι υφίστατο δημοσίευση/ ανακοίνωση της παρουσίασης στο κοινό έκθεσης με τίτλο **'Η Σαγήνη του Αλλόκοτου'**, η οποία – έκθεση – περιλαμβάνει έργα πολλών καλλιτεχνών, συμπεριλαμβανομένου και του Χριστόφορου Κατσαδιώτη. Στη σχετική ανακοίνωση ορίζεται ως χρονική περίοδος παρουσιάσεως στο κοινό της εν λόγω έκθεσης το διάστημα από 22.1.2025 έως 30.9.2025. Βάση της ανακοίνωσης αυτής, **την επιμέλεια της έκθεσης αυτής έχει η Συραγώ Τσιάρα**.

Η σχετική δημοσίευση στην ιστοσελίδα της Εθνικής Πινακοθήκης είχε ως κατωτέρω:

Από 22.01.2025 έως 30.09.2025

Εθνική Πνακοθήκη – Κεντρικό Κτήριο – Περιοδική Έκθεση

Μοιραστείτε:

Ένα θεματικό αφιέρωμα στην ελληνική Τέχνη

Η επιδραστικότητα της ανατρεπτικής θέασης του κόσμου από τον Goya αποδεικνύεται εξαιρετικά ανθεκτική στο χρόνο. Κάνει εμφανή την παρουσία της στην απελευθερωτική έκρηξη των σουρεαλιστικών οραμάτων και της ποιητικής γλώσσας του μοντερνισμού, ενώ συνεχίζει μέχρι σήμερα να μας προσφέρει μια πολύτιμη δεξαμενή πρωτότυπων εικαστικών ερμηνειών για τη σχέση μας με τον κόσμο και τα όντα που τον συναποτελούν. Τα χαρακτηριστικά του διακρίνονται για την αληθοφάνεια του τερατώδους, την λειστικότητα του παράλογου και την έλξη του αποτρόπαιου. Αξιοποιώντας τη θεατρικότητα της καρναβαλικής παράδοσης και της Commedia dell' Arte, ο Goya συνθέτει ένα καινοφανές σύμπαν στο οποίο κυριαρχεί η αμφισβήτηση και η υβριδικότητα, η διαρκής αιώρηση ανάμεσα στο οικείο και το ανοίκειο, αίσθηση που οφείλεται στην αριστοτεχνική συναρμογή δημοφιλών, καθημερινών θεμάτων με παράταιρες, απειλητικές, αποκρουστικές ή και δυσερμηνεύτες μορφές οι οποίες παραδόξως μας έλκουν αντί να μας απωθούν, ίσως διότι σ' αυτές αναγνωρίζουμε διαισθητικά κάτι βαθιά δικό μας.

Με κινητήριο μοχλό τις σειρές των χαρακτηριστικών έργων του Goya στην Εθνική Πνακοθήκη και συνεπείς στην πρόθεση να ανανεώσουμε τα εργαλεία ανάγνωσης των ιστορικών συλλογών με το πρόγραμμα δράσεων του Ενδιάμεσου Χώρου, παρουσιάζουμε παράλληλα με την έκθεση των 80 χαρακτηριστικών της σειράς *Los Caprichos*, ένα θεματικό αφιέρωμα στην ελληνική τέχνη με τίτλο *Η Σαγήνη του Αλλόκοτου*. Στην ομαδική έκθεση περιλαμβάνονται έργα δέκα καλλιτεχνών που από διαφορετικές αφητηρίες εναγκαλιζονται και εικονίζουν το αλλόκοτο, το υβριδικό, και το γκροτέσκο.

Διαβάστε περισσότερα για την έκθεση [εδώ](#)

Καλλιτέχνες: Αγγελος Αντωνόπουλος, Πάννης Γάτης, Σίλεια Δασκοπούλου, Μαριάννα Ιγνατίκη, Διονύσης Καβαλλιέρτος, Χριστόφορος Κατσαδικιώτης, Τάσος Μαντζαβίνος, Μαλβίνα Παναγιωτίδη, Αγγελος Παπαδημητρίου, Φίλιππος Τσιτσόπουλος

Εγκαίνια: Τετάρτη 22 Ιανουαρίου
Διάρκεια: Ιανουάριος – Σεπτέμβριος 2025

Επιμέλεια: Συραγώ Τσιόρα

[ΠΗΓΗ: ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ 'ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ',
<https://www.nationalgallery.gr/ektheseis/i-sagini-tou-allokotou-endiamesos-choros/>]

Β. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

Την **20^η Φεβρουαρίου 2025** δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ (**ΦΕΚ 26/Α/20-2-2025**) ο **νόμος υπ' αριθ. 5179/2025** που φέρει τίτλο « **Αναδιοργάνωση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Εθνική Πνακοθήκη-Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου»** και του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Μητροπολιτικός Οργανισμός Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης», ενίσχυση των δράσεων του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης και του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, μετονομασία του Προπαρασκευαστικού και Επαγγελματικού Σχολείου Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου σε Ανώτερη Σχολή Καλών Τεχνών Μαρμαροτεχνίας Πανόρμου Τήνου και αναμόρφωση του πλαισίου λειτουργίας της, ρυθμίσεις για το πρόγραμμα στήριξης οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα και λοιπές διατάξεις.»

Στο **Μέρος Β' του ανωτέρω νόμου**, το οποίο φέρει τίτλο «Αναδιοργάνωση του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την Επωνυμία «Εθνική Πνακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου» ορίζεται ότι:

«1. Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Εθνική Πινακοθήκη και Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου» (εφεξής: Ε.Π.Μ.Α.Σ.), με έδρα την Αθήνα, που έχει συσταθεί με το άρθρο 1 του ν. 2814/1954 (Α' 76), αναδιοργανώνεται και διέπεται από τον παρόντα. **Η Ε.Π.Μ.Α.Σ. εποπτεύεται από τον Υπουργό Πολιτισμού.** Για τις σχέσεις της με την αλλοδαπή η επωνυμία της Ε.Π.Μ.Α.Σ. ορίζεται ως «National Gallery of Greece and Alexandros Soutsos Museum»...» (ΜΕΡΟΣ Β', ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α', **ΑΡΘΡΟ 3 'Νομική μορφή – Έδρα'**, παρ.1, Ν. 5179/2025)

Εν συνεχεία ορίζεται ότι: «**1. Σκοπός της Ε.Π.Μ.Α.Σ. είναι η συλλογή, διαφύλαξη, συντήρηση, μελέτη, έρευνα και έκθεση έργων τέχνης, με σκοπό την αισθητική καλλιέργεια του κοινού, τη διάβιου εκπαίδευση μέσα από την τέχνη** και την ψυχαγωγία που αυτή προσφέρει, καθώς και τη μελέτη της ιστορίας της τέχνης, ιδιαίτερα της ελληνικής...**2. Ο σκοπός της Ε.Π.Μ.Α.Σ. εκπληρώνεται ιδίως με: ... ζ) την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τη δημιουργία εικαστικών εργαστηρίων, την πραγματοποίηση ξεναγήσεων και άλλων εκπαιδευτικών δράσεων,** καθώς και την παραγωγή εντύπων και ηλεκτρονικών εκδόσεων, **η) τη διοργάνωση διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων** και άλλων εκδηλώσεων καλλιτεχνικού και επιστημονικού χαρακτήρα,..» (ΜΕΡΟΣ Β', ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α', **ΑΡΘΡΟ 4 'Σκοπός και μέσα εκπλήρωσης'**, παρ.1 &2, Ν. 5179/2025)

Συνάγεται εκ των ανωτέρω εκτεθέντων ότι **η Εθνική Πινακοθήκη, ως μέσο παρουσίασης στο κοινό έργων τέχνης δεν έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη ψυχαγωγία του κοινού αλλά, ο ΚΥΡΙΩΣ προορισμός της έγκειται στη διαπαιδαγώγηση/ αισθητική καλλιέργεια του κοινού, γεγονός που αποδεικνύεται από τη δυνατότητα που της αναγνωρίζεται από το κράτος προς την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων, σεμιναρίων, συνεδρίων και διαλέξεων.** Τεκμαίρεται ότι το κοινό στο οποίο τα έργα της Εθνικής Πινακοθήκης απευθύνονται συμπεριλαμβάνει όλες τις ηλικίες, ήτοι και τα παιδιά. **Ως προς αυτή τη δυνατότητά της να επηρεάζει την αισθητική καλλιέργεια παιδιών και νέων, η Εθνική Πινακοθήκη δεσμεύεται από τις νομοθετικές διατάξεις – πρωτίστως του Συντάγματος – που αφορούν την παιδεία, επιπλέον βεβαίως των λοιπών νομοθετικών διατάξεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη της χώρας.**

Η δομή της Εθνικής Πινακοθήκης, ως προς τη διοίκηση – διεύθυνσή της παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της. Μέρος της δομής αυτής παρουσιάζεται κατωτέρω, προς διευκόλυνση της έρευνας των αρχών ως προς την ευθύνη παρουσίασης στο κοινό των έργων της υπό κρίση έκθεσης ζωγραφικής.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΔΡΑΣΕΙΣ

ΕΡΕΥΝΑ

Διοικητικό συμβούλιο

Πρόεδρος: Όλγα Μεντζαφού

Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Τουρνικιώτης

Τακτικά Μέλη

Νίκη Μαριόλη

Αλεξία Βαρότσου

Γκίκας Χαρδούβελης

Εμμανουέλα Βασιλάκη

Αθανάσιος Κοκκινέας

Παναγιώτης Καλογερόπουλος

Αντώνης Κομνηνός

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΔΡΑΣΕΙΣ

ΕΡΕΥΝΑ

Διεύθυνση

Η Συραγώ Τσιάρα είναι ιστορικός τέχνης, επιμελήτρια. Ανέλαβε τη διεύθυνση της Εθνικής Πινακοθήκης Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου τον Ιούλιο του 2022.

Πηγή: Ιστοσελίδα Εθνικής Πινακοθήκης, <https://www.nationalgallery.gr/domi/>

Γ. ΝΟΜΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

Γ1. ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ/ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Οι υπό κρίση ζωγραφικοί πίνακες προσβάλουν κατάφωρα την Ορθόδοξη Εκκλησία, η υπόσταση/ ύπαρξη της οποίας σχετίζονται άμεσα με το πρόσωπα του Ιησού Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου, των Αγγέλων και των Αγίων αλλά και τον Τίμιο Σταυρό. Η πρωτοφανής προσβολή στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου, των Αγγέλων, των Αγίων και του Τιμίου Σταυρού, όπως η προσβολή αυτή διενεργείται μέσω των υπό κρίση πινάκων, είναι τιμωρητέα από το Σύνταγμα αλλά και από το νόμο, βάσει των διατάξεων περί δημοσίας τάξεως και των χρηστών ηθών, όπως έχει κριθεί και στη νομολογία. Η σχετική νομοθεσία και νομολογία παρατίθεται παρακάτω, προς διευκόλυνση της αξιολόγησης των διενεργουμένων πράξεων.

➤ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

• **Η ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ:**

«Είς το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος»

• **ΑΡΘΡΟ 2**

«1. Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας...»

• **ΑΡΘΡΟ 3**

«1. Επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας, που γνωρίζει κεφαλή της τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό ... τηρεί απαρασάλευτα ... τους ιερούς αποστολικούς και συνοδικούς κανόνες και τις ιερές παραδόσεις....»

• **ΑΡΘΡΟ 5**

«1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη..»

• **ΑΡΘΡΟ 14**

«1. Καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του Κράτους. 2. Ο τύπος είναι ελεύθερος...3. Η κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων, είτε πριν από την κυκλοφορία είτε ύστερα από αυτή, απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κατάσχεση, με παραγγελία του εισαγγελέα, μετά την

κυκλοφορία: α) για προσβολή της χριστιανικής και κάθε άλλης γνωστής θρησκείας...»

• **ΑΡΘΡΟ 16**

1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες· η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα. 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες..»

• **ΑΡΘΡΟ 25**

«1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους.. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας.3. Η καταχρηστική άσκηση δικαιώματος δεν επιτρέπεται..»

• **ΑΡΘΡΟ 110**

1. Οι διατάξεις του Συντάγματος υπόκεινται σε αναθεώρηση, εκτός από εκείνες που καθορίζουν τη βάση και τη μορφή του πολιτεύματος, ως Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, καθώς και από τις διατάξεις των άρθρων 2 παράγραφος 1, 4 παράγραφοι 1, 4 και 7, 5 παράγραφοι 1 και 3, 13 παράγραφος 1 και 26»

Συσχέτιση των διατάξεων του Συντάγματος με τη συγκεκριμένη υπόθεση:

Η επικεφαλίδα του Συντάγματος έχει ως εξής:

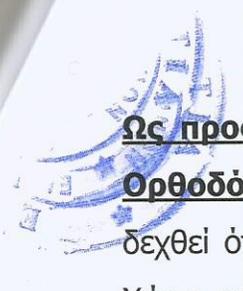
«Εις το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος»

Εκ της θέσεως της ανωτέρω φράσης ως επικεφαλίδα/ προμετωπίδα του Συντάγματος τεκμαίρεται ότι επιθυμία του συντακτικού νομοθέτη ήταν η πλήρης εναρμόνιση των συνταγματικών διατάξεων με τις αρχές και τις αξίες της Αγίας Τριάδος. Κατά τον ίδιο τρόπο, τεκμαίρεται ότι είναι ανεπίτρεπτη η ερμηνεία των συνταγματικών διατάξεων κατά τρόπο που αντίκειται στις αρχές και τις αξίες του Τριαδικού Θεού, όπως οι αρχές και οι αξίες αυτές απεικονίζονται/ εμπεριέχονται στα δόγματα της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Με βάση τα ανωτέρω, οι υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής παραβιάζουν ευθέως το Σύνταγμα, χλευάζοντας και καθυβρίζοντας τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό (ήτοι ενός εκ των τριών Προσώπων της Αγίας Τριάδος), την Υπεραγία Θεοτόκο, τους Αρχαγγέλους, τους Αγίους και τον Τίμιο Σταυρό, καθώς τα πρόσωπα αυτά και ο Τίμιος Σταυρός αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των δογμάτων της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η οποία είναι εδραιωμένη στις αρχές και τις αξίες της Αγίας και Ομοουσιού Τριάδος.

Το **άρθρο 2 του Συντάγματος** ορίζει το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου, ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας. Όμως οι υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής αποτελούν σαφή προσβολή και χλευασμό της συντριπτικής πλειοψηφίας του πληθυσμού της χώρας, ήτοι των ορθοδόξων χριστιανών (λαμβάνομένης υπόψη και της αρχής της αναλογικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 25 του Συντάγματος) καθώς η θρησκευτική συνείδηση αποτελεί μέρος της προσωπικότητας κάθε ανθρώπου, ήτοι συστατικό στοιχείο της αξίας του ανθρώπου, ως αυθύπαρκτη οντότητα. Για το λόγο αυτό η πολιτεία θα έπρεπε να έχει ήδη επέμβει προς απόσυρση των πινάκων αυτών και τιμώρηση κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο όσων συμμετείχαν στη δημιουργία και την παρουσίαση των πινάκων αυτών στο ευρύ κοινό.

Το **άρθρο 3 του Συντάγματος** ορίζει ως επικρατούσα θρησκεία την θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού. Το άρθρο αυτό θεσπίζει τη συνταγματική προστασία των ιερών κανόνων και των ιερών παραδόσεων της Ορθόδοξου Εκκλησίας. **Οι υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής παραβιάζουν κατάφωρα τη συγκεκριμένη συνταγματική διάταξη περιέχοντας βαρύτατες προσβολές και ύβρεις για τον Ιησού Χριστό, την Υπεραγία Θεοτόκο, τους Αρχαγγέλους, τους Αγίους και τον Τίμιο Σταυρό.** Με τον τρόπο αυτό, οι υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής στρέφονται ευθέως κατά της Ορθόδοξου Εκκλησίας, ως επικρατούσας θρησκείας, και κατά των Ιερών Κανόνων και των δογμάτων αυτής.

Ως προς την προστασία των δογμάτων και των Ιερών Κανόνων της Ορθοδόξου Εκκλησίας η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου (17/2008) έχει δεχθεί ότι: «...Στους θεμελιώδεις αυτούς κανόνες και αρχές, που κρατούν στη Χώρα και απηχούν θρησκευτικές και ηθικές αντιλήψεις, ανήκουν δε **στον πυρήνα της διεθνούς δημόσιας τάξεως, περιλαμβάνονται και τα δόγματα, οι ιεροί αποστολικοί και συνοδικοί κανόνες και οι ιερές παραδόσεις της επικρατούσας στην Ελλάδα θρησκείας της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού,** των οποίων το άρθρο 3 του Συντάγματος επιτάσσει ρητά την απαρασάλευτη τήρηση, αναγορεύοντας τους σε επαυξημένης ισχύος ουσιαστικούς κανόνες δικαίου...».

Τεκμαίρεται κατά τα ανωτέρω ότι οι υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής έχουν προσβάλει τη δημόσια τάξη της χώρας και είναι επομένως εφαρμοστέες οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα που προστατεύουν τη δημόσια τάξη, ιδίως η διάταξη του άρθρου 183 του Ποινικού Κώδικα.

Το άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος, στην παράγραφο 1, θεμελιώνει το δικαίωμα κάθε ανθρώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική ζωή της χώρας, επομένως και να διατυπώνει τους στοχασμούς του. Η ανωτέρω διάταξη όμως (5 παρ.1) – η οποία είναι και μη αναθεωρητέα κατά το άρθρο 110 του Συντάγματος – στη συνέχεια θέτει τρεις όρους στην ελευθερία του λόγου: α) τη μη παραβίαση των δικαιωμάτων των άλλων, β) τη μη παραβίαση του Συντάγματος και γ) τη μη παραβίαση των χρηστών ηθών.

Οι υπό κρίση ζωγραφικοί πίνακες παραβιάζουν κατάφωρα τα δικαιώματα των ορθοδόξων χριστιανών, όπως τα δικαιώματα αυτά απορρέουν από το άρθρο 13 παρ. 1 (θρησκευτική συνείδηση). Επομένως, στη συγκεκριμένη περίπτωση οι υπεύθυνοι για τη δημιουργία και την παρουσίαση στο κοινό των εν λόγω πινάκων ζωγραφικής δεν δύνανται να επικαλεστούν το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου προς δικαιολόγηση της νομιμότητας των πράξεών τους καθόσον το δικαίωμα αυτό δεν είναι ανεξέλεγκτο/ απεριόριστο αλλά μπορεί να ασκηθεί

μόνον υπό τους όρους του άρθρου 5 παρ.1 του Συντάγματος, διαφορετικά υφίσταται και καταχρηστική άσκηση δικαιώματος, πράξη που απαγορεύεται ρητά κατά το άρθρο 25 παρ.3.

Το άρθρο 15 του Συντάγματος περαιτέρω επεκτείνει τους περιορισμούς στο δικαίωμα έκφρασης τονίζοντας ότι οι προστατευτικές διατάξεις που προβλέπονται για τον τύπο στο προηγούμενο άρθρο (14 Σ) δεν εφαρμόζονται «..στον κινηματογράφο, τη φωνογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης». Τεκμαίρεται ότι σε περίπτωση προσβολής της χριστιανικής θρησκείας μέσω έργου/ δημιουργήματος που χρησιμοποιείται για την έκφραση στοχασμών και που μεταδίδεται στο κοινό με τη χρήση των αναφερομένων στο άρθρο αυτό μέσω μετάδοσης δεν παρέχεται καμία απολύτως προστασία στο δημιουργό, ο οποίος δεν μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα ελευθερίας έκφρασης.

Πέραν των ανωτέρω, το άρθρο 16 του Συντάγματος ορίζει την παιδεία ως βασική αποστολή του κράτους, με ειδικό σκοπό, μεταξύ άλλων, την ηθική και πνευματική αγωγή των Ελλήνων και την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης. Η παρουσίαση στο κοινό των υπό κρίση πινάκων ζωγραφικής αποτελεί σαφής παραβίαση των ανωτέρω υποχρεώσεων του κράτους, καθώς οι εν λόγω πίνακες χλευάζουν πρωτοφανώς την ορθόδοξη πίστη, προσβάλλοντας και απομειώνοντας τόσο την περί ηθικής αντίληψη όσο και τη θρησκευτική συνείδηση των παιδιών και των νέων που αντικρίζουν τους υπό κρίση πίνακες ζωγραφικής.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι στις συνταγματικές διατάξεις ανήκουν και οι γενικές αρχές του Συντάγματος οι οποίες ακόμα και εάν δεν είναι πάντοτε ρητά διατυπωμένες στο κείμενο του Συντάγματος προκύπτουν όμως κατ' έμμεσο τρόπο από αυτό. Στις αρχές αυτές περιλαμβάνεται και η αρχή της

αναλογικότητας, από την οποία απορρέουν όρια στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας (Δαυτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, 2005, σελ.1339).

➤ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

ΑΡΘΡΟ 183 - Διέγερση σε ανυπακοή

Όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσω του διαδικτύου προκαλεί ή διεγείρει σε απείθεια κατά των νόμων ή των διαταγμάτων ή εναντίον άλλων νόμιμων διαταγών της αρχής, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή με χρηματική ποινή

ΑΡΘΡΟ 45 - Συναυτουργοί

Αν δύο ή περισσότεροι πραγμάτωσαν από κοινού, εν όλω ή εν μέρει, τα στοιχεία της περιγραφόμενης στον νόμο αξιόποινης πράξης, καθένας τους τιμωρείται ως αυτουργός

➤ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

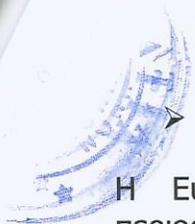
9/2016 ΟΛΑΠ (Ολομέλεια Αρείου Πάγου): «Εξ ετέρου, δημόσια τάξη, υπό την αναφερόμενη στο άρθρο 33 ΑΚ έννοια, είναι το σύνολο των θεμελιωδών κανόνων και αρχών που κρατούν κατά ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτειακές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν το βιοτικό ρυθμό αυτής και αποτελούν το φράγμα εφαρμογής στην ημεδαπή κανόνων αλλοδαπού δικαίου, η οποία μπορεί να προξενήσει διαταραχή στο βιοτικό ρυθμό, ο οποίος κυριαρχεί στη χώρα και διέπεται από τις εν λόγω αρχές (Ολομέλεια Αρείου Πάγου 6/1990)»

17/2008 ΟΛΑΠ (Ολομέλεια Αρείου Πάγου): «...Στους θεμελιώδεις αυτούς κανόνες και αρχές, που κρατούν στη Χώρα και απηχούν θρησκευτικές και ηθικές αντιλήψεις, ανήκουν δε στον πυρήνα της διεθνούς δημόσιας τάξεως, περιλαμβάνονται και τα δόγματα, οι ιεροί αποστολικοί και συνοδικοί κανόνες και οι ιερές παραδόσεις της επικρατούσας στην Ελλάδα θρησκείας της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, των οποίων το άρθρο 3 του Συντάγματος επιτάσσει ρητά την απαρασάλευτη τήρηση, αναγορεύοντας τους σε επαυξημένης ισχύος ουσιαστικούς κανόνες δικαίου...» (Ολομέλεια Αρείου Πάγου 17/2008).

840/2021 ΑΠ (Αρείου Πάγου): «..η δημόσια τάξη ...αποτελείται από θεμελιώδεις κανόνες και αρχές που κρατούν σε ορισμένο χρόνο στη χώρα και απηχούν τις δικαιοτικές, κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, θρησκευτικές, ηθικές και άλλες αντιλήψεις, οι οποίες διέπουν τον έννομο βιοτικό ρυθμό αυτής. Αντίθεση δε προς τη δημόσια τάξη υπάρχει όταν προσβάλλονται οι αντιλήψεις αυτές και διαταράσσεται ο βιοτικός ρυθμός (ΟΛΑΠ 6/1990).

850/2019 ΑΠ (Στ' Ποινικό Τμήμα): «...Από τη διάταξη του άρθρου **184 του ΠΚ**, που περιλαμβάνεται στο με τίτλο "επιβολή της δημόσιας τάξης" (ως δημόσιας τάξης νοουμένης της ειρηνικής και ήρεμης συνύπαρξης των πολιτών υπό την κυριαρχία του κράτους),... προκύπτουν τα ακόλουθα: Για την νομοτυπική υπόσταση του θεσπιζόμενου μ' αυτήν εγκλήματος με το οποίο προστατεύεται το έννομο αγαθό της εσωτερικής ειρήνης της ολότητας, της γενικής ησυχίας των πολιτών και του αισθήματος ασφάλειας, απαιτείται δημόσια πρόκληση ή διέγερση σε διάπραξη κακουργήματος ή πλημμελήματος και ο δόλος του δράστη, αρκεί οποιοσδήποτε βαθμός αυτού (και ενδεχόμενος δόλος), για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος. Ο δόλος περιλαμβάνει τη γνώση του δράστη ότι με τις εκδηλώσεις του προκαλεί ή διεγείρει δημόσια αόριστο αριθμό ανθρώπων σε τέλεση του κακουργήματος ή πλημμελήματος και τη θέληση να προκαλέσει αυτό το αποτέλεσμα...»

1998/2018 ΑΠ (Στ' Ποινικό Τμήμα): «...κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 45 ΠΚ συναυτουργία είναι η άμεση ή διαδοχική σύμπραξη περισσότερων από ένα προσώπων στην τέλεση κάποιου εγκλήματος, το οποίο διαπράττουν με κοινό δόλο, δηλαδή με συναπόφασή τους, την οποία έλαβαν, είτε πριν από την πράξη τους ή κατά την τέλεση της, ώστε καθένας τους να θέλει ή να αποδέχεται την τέλεση της και να γνωρίζει ότι και ο άλλος από αυτούς ενεργεί με δόλο τέλεσης της πράξης και να θέλει ή να αποδέχεται να ενώσει τη δράση του με τη δράση των άλλων. Είναι δε αδιάφορο αν η πραγμάτωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος τελείται από όλους κατά τον αυτό τρόπο και με την αυτή ενέργεια. Αρκεί ότι όλοι τελούν εν γνώσει της πρόθεσης μεταξύ τους για την τέλεση του ίδιου εγκλήματος...»

➤ Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου:

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ρητά προβλέπει περιορισμούς στο δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης, μεταξύ άλλων για τη διασφάλιση της τάξης και των δικαιωμάτων τρίτων, όπως εμφανίζεται κατωτέρω:

Άρθρο 10 Ελευθερία έκφρασης: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης, καθώς και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς παρέμβαση δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τα Κράτη να υποβάλλουν τις επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεόρασης σε καθεστώς αδειοδότησης. 2. Η άσκηση των ελευθεριών αυτών, δεδομένου ότι συνεπάγεται καθήκοντα και ευθύνες, μπορεί να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, που προβλέπονται από τον νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα, σε δημοκρατική κοινωνία, για ... την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη του εγκλήματος, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, την προστασία της υπόληψης ή των δικαιωμάτων τρίτων..»

Γ2. ΙΕΡΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Παρατίθενται κατωτέρω, ενδεικτικά, εκκλησιαστικά κείμενα που καταδεικνύουν τη σημασία των Ιερών Κανόνων (Αποστολικοί Κανόνες, αποφάσεις Οικουμενικών Συνόδων και κείμενα Πατέρων) στην Ορθόδοξη Εκκλησία αλλά και το ρόλο των Εικόνων στην Ορθόδοξη πίστη και λατρεία.

Πενθέκτης/ Εν Τρούλλω Οικουμενική Σύνοδος

Ἐν πῖσι τῶν σεπτῶν εἰκόνων γραφαῖς, ἀμνὸς δακτύλῳ τοῦ Προδρόμου δεικνύμενος ἐγχαράττεται, ὃς εἰς τύπον παρελήφθη τῆς χάριτος, τὸν ἀληθινὸν ἡμῖν διὰ νόμου προῦποφαίνων ἀμνὸν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Τοὺς οὖν παλαιοὺς τύπους, καὶ τὰς σκιάς, ὡς τῆς ἀληθείας σύμβολά τε καὶ προχαράγματα, τῇ ἐκκλησίᾳ παραδεδομένους κατασπαζόμενοι, τὴν χάριν προτιμῶμεν, καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὡς πλήρωμα νόμου ταύτην ὑποδεξάμενοι. Ὡς ἂν οὖν τὸ τέλειον κἀν ταῖς χρωματοουργίαις, ἐν ταῖς ἀπάντων ὄψεσιν ὑπογράφηται, τὸν τοῦ αἴροντος τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου ἀμνοῦ, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, κατὰ τὸν ἀνθρώπινον χαρακτῆρα καὶ ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἀμνοῦ, ἀναστηλοῦσθαι ὀρίζομεν δι' αὐτοῦ τὸ τῆς ταπεινώσεως ὕψος τοῦ Θεοῦ Λόγου κατανοοῦντες, καὶ πρὸς μνήμην τῆς ἐν σαρκὶ πολιτείας, τοῦ τε πάθους αὐτοῦ καὶ τοῦ σωτηρίου θανάτου, χειραγωγούμενοι, καὶ τῆς ἐντεῦθεν γενομένης τῷ κόσμῳ ἀπολυτρώσεως. (Κανόνας ΠΒ', Πενθέκτης/ Εν Τρούλλω Οικουμενική Σύνοδος)

Ερμηνεία: Με τον ανωτέρω κανόνα ορίζεται ότι όταν απεικονίζεται ο Ιησούς Χριστός σε εικόνα θα πρέπει να απεικονίζεται τέλειος κατά τον ανθρώπινο χαρακτήρα, ήτοι ως προς την όψιν αυτού.

Ζ' Οικουμενική Σύνοδος

«..άσπασίως τούς θείους κανόνας ένστερνιζόμεθα και όλόκληρον τήν αύτῶν διαταγήν και άσάλευτον κρατύνομεν, τῶν έκτεθέντων ύπό τῶν άγίων σαλπίγγων τοῦ Πνεύματος, τῶν πανευφήμων Άποστόλων, τῶν τε έξ άγίων Οίκουμενικῶν συνόδων και τῶν τοπικῶς συναθροισθεισῶν έπί έκδόσει τοιούτων διαταγμάτων και τῶν άγίων Πατέρων ήμῶν, έξ ένός γάρ άπαντες και τοῦ αύτοῦ Πνεύματος αύγασθέντες ώρισαν τά συμφέροντα.» (Κανόνας α', Ζ' Οικουμενική Σύνοδος)

«..Ὡσπερ γάρ τήν τῶν σεπτῶν εικόνων άφείλοντο ὄψιν έκ τῆς έκκλησίας, και έτερα τίνα έθη παραλελοίπασιν, ά χρή άνανεωθῆναι, και κατά τήν έγγραφον και άγραφον θεσμοθεσίαν οὔτω κρατεῖν...» (Κανόνας ζ', Ζ' Οικουμενική Σύνοδος)

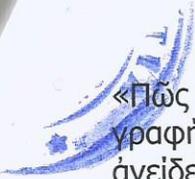
Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης – εις το ιερόν 'Πηδάλιον'

«Άλλο είναι είδωλον, άλλο άγαλμα και άλλο εικῶν. Το γαρ είδωλον διαφέρει από την εικόνα, καθ' ο η μεν εικῶν αληθούς πράγματος και πρωτοτύπου είναι ομοιότης, το δε είδωλον, ψευδούς και ανυπάρκτου πράγματος» (Περί της Αγίας και Οικουμενικής Ζ' Συνόδου Προλεγόμενα', Αγίου Νικοδήμου 'Ιερόν Πηδάλιον', σελ.180, σε μονοτονικό σύστημα).

«Μετά τρόμου πρέπει να προσκυνούμεν τας αγίας εικόνας και να πιστεύωμεν ότι χάρις θεία επιφοιτά εις αυτάς, ήτις μεταδίδει εις ημάς τον αγιασμόν..» (Περί της Αγίας και Οικουμενικής Ζ' Συνόδου Προλεγόμενα', Αγίου Νικοδήμου 'Ιερόν Πηδάλιον', σελ.183, σε μονοτονικό σύστημα).

Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός – Λόγοι Απολογητικοί Προς τους Διαβάλλοντας τας Αγίας Εικόνας'

«Διό θαρρῶν εικονίζω θεόν τόν άορατον ούχ ως άορατον, άλλ' ως όρατόν δι' ήμάς γενόμενον έν μεθέξει σαρκός και αίματος. Ού τήν άορατον εικονίζω θεότητα, άλλ' εικονίζω θεοῦ τήν όραθείσαν σάρκα» (Λόγος πρὸς τοὺς άποβαλλομένους τας σεπτὰς και άγίας εικόνας')

«Πώς εικονισθήσεται τὸ ἀόρατον; Πώς εἰκασθήσεται τὸ ἀνεῖκαστον; Πώς γραφήσεται τὸ ἄποσον καὶ ἀμέγεθες καὶ ἀόριστον; Πώς ποιωθήσεται τὸ ἀνείδεον; Πώς χρωματουργηθήσεται τὸ ἀσώματον; Τί οὖν τὸ αἰνιγματικῶς μνηυόμενον; Δῆλον ὡς, ὅταν ἴδῃς διὰ σέ γενόμενον ἄνθρωπον τὸν ἀσώματον, τότε δράσεις τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς τὸ ἐκτύπωμα· ὅταν ὁρατὸς σαρκὶ ὁ ἀόρατος γένηται, τότε εἰκονίσεις τὸ τοῦ ὁραθέντος ὁμοίωμα· ὅτε ὁ ἀσώματος καὶ ἀσχημάτιστος ἄποσός τε καὶ ἀπήλικος καὶ ἀμεγέθης ὑπεροχῇ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ὁ ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου λαβὼν ταύτη συσταλῆ πρὸς ποσότητά τε καὶ πηλικότητα καὶ χαρακτήρα περίθηται σῶματος, τότε ἐν πίναξί χάραττε καὶ ἀνατίθει πρὸς θεωρίαν τὸν ὁραθῆναι καταδεξάμενον. Χάραττε τούτου τὴν ἄφατον συγκατάβασιν, τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν, τὴν ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισιν, τὴν ἐν Θαβῶρ μεταμόρφωσιν, τὰ πάθη τὰ τῆς ἀπαθείας πρόξενα, τὰ θαύματα, τὰ τῆς θείας αὐτοῦ σύμβολα φύσεως δι' ἐνεργείας σαρκὸς ἐνεργεῖα θεία πραττόμενα, τὸν σταυρὸν τὸν σωτήριον, τὴν ταφήν, τὴν ἀνάστασιν, τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνοδὸν» (Λόγος πρὸς τοὺς ἀποβαλλομένους τὰς σεπτὰς καὶ ἀγίας εἰκόνας')

Ἅγιος Νεκτάριος – Ἐπί τῶν ἱερῶν εἰκόνων

«Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Αποστολικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴ παράδοσιν συνεχίζει νὰ εἰκονίζει τὴν Εἰκόνα τοῦ Σωτήρα, τῆς Θεοτόκου, τῶν Ἁγίων Αποστόλων καὶ ὅλων τῶν Ἁγίων τῶν ευαρέστων στὸν Θεὸ καὶ δεδοξασμένων ἀπὸ Αὐτὸν καὶ διδάσκει καὶ ἀπονέμει τὴν τιμὴ καὶ προσκύνησιν ποὺ τοὺς ἀρμόζει» (Ἐπί τῶν ἱερῶν εἰκόνων')

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

καὶ με τὴν ἐπιφύλαξιν παντὸς νομίμου δικαιώματός μας

ΜΗΝΥΟΥΜΕ

Πάντες ὅσοις ἔλαβαν μέρος στὴ δημιουργία/ σχεδιασμό, τὴν υποστήριξιν δημιουργίας, τὴ διαφημιστικὴ προβολὴ καὶ τὴν παρουσίασιν στὸ κοινὸ (συμπεριλαμβανομένων τῶν υπευθύνων λειτουργίας τοῦ χώρου παρουσίασιν τῆς έκθεσης καὶ τῶν ἐπιμελητῶν τῆς συγκεκριμένης έκθεσης) τῶν πινάκων τοῦ Χριστόφορου Κατσαδιώτη, ὅπως οἱ πίνακες αὐτοὶ (ἐκτιθέμενοι ἐνδεικτικὰ στὴν παρούσα καταγγελία) ἀποτελοῦν μέρος έκθεσης ὑπὸ τὸν τίτλο Ἡ Σαγήνη τοῦ Ἀλλόκοτου, ἡ ὁποία παρουσιάζεται στὴν Ἐθνικὴ Πινακοθήκη τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 22.1.2025 ἕως 30.9.2025.

καὶ

ΖΗΤΟΥΜΕ

Την άμεση απόσυρση των υπό κρίση ζωγραφικών πινάκων και την
παύση παρουσίασής τους στο κοινό με οποιαδήποτε τρόπο, είτε μέσω
των χώρων της Εθνικής Πινακοθήκης ή άλλου χώρου είτε μέσω του
διαδικτύου

και

Την ποινική τιμώρηση του συνόλου των προσώπων που ενεπλάκησαν,
άμεσα ή έμμεσα, στη ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ, στη ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ και
στην ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ των πινάκων του Χριστόφορου Κατσαδιώτη,
όπως οι πίνακες αυτοί αποτελούν μέρος έκθεσης υπό τον τίτλο 'Η Σαγήνη του
Αλλόκοτου', η οποία παρουσιάζεται στην Εθνική Πινακοθήκη το χρονικό
διάστημα από 22.1.2025 έως 30.9.2025.

Αθήνα, 10/3/2025

Οι μηνύτριες – καταγγέλουσες

Στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών
σήμερα την 10-3-2025 ημέρα

Τετάρτη και ώρα 11:30 π.μ.

εγγύλιον του κ. Εισαγγελέα Αποστόλου Δου
Ανδρέα και του Γραμματέα Δημήτρου
Παπαδόπουλου παρουσιάστηκε
Κωνσταντίνος Καλοχώραυτη και
Ελένη Καρναίου

και κατέθεσε την από 10-3-2025
μήνυσή του κατά Νικόλαο Βλάχου Κ. Η.

το περιεχόμενο αυτής
Ο Καταθέσας Ο Εισαγγελέας

Καλοχώραυτη
Καρναίου Ελένη

Με σχετική παράκληση του
Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών
Αθήνα, 10-3-2025

Ο Γραμματέας
Απόστολος